

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-1038

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Volanen, Salla-Maarit			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Koherenssin tunteeseen yhteydessä olevat voimavarat miehillä ja naisilla			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-04-17	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 130 (liitteinen)
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää israelilaisen sosiaalipsykologi Aaron Antonovskyn koherenssin tunne teorian taustalla olevia voimavaroja suomalaisten miesten ja naisten keskuudessa eli selittää koherenssin tunnetta. Useimmissa terveystutkimuksissa koherenssin tunnetta on käsitelty psykososiaalisena terveyttä edistävänä voimavarana eli terveyden selittäjänä. Tutkimuksessa kartoitettiin voimavaroista lähinnä lapsuuden olojen, työelämän, perhe-elämän sekä sosiaalisten suhteiden yhteyttä koherenssin tunteeseen. Lisäksi selvitettiin iän ja koulutuksen yhteyttä koherenssin tunteeseen. Tutkimuksen erityisenä tavoitteena oli tutkia, eroavatko miesten ja naisten koherenssin tunteen kannalta tärkeät voimavarat toisistaan. Mahdollisten erojen oletettiin perustuvan työnjakoon ja sukupuolirooleihin liittyvien odotusten ja paineiden vaikutukseen. Tutkimuksen aineisto oli Tilastokeskuksen vuonna 1994 keräämä Elinolotutkimus, ELO94 (N=8650). Tämän tutkimuksen kohteena olivat työikäiset 25-64 -vuotiaat miehet ja naiset (N=6506). Aineistoa tarkasteltiin aluksi koherenssin tunteen keskiarvoja selittävien voimavaramuuttujien luokissa. Varsinaiseksi analyysimenetelmäksi valittiin ”tavallinen” regressionalyysi, josta selviää selittävien muuttujien ja selitettävän muuttujan eli voimavarojen ja koherenssin tunteen keskinäinen riippuvuus. Lopuksi malliin lisättiin interaktiotermit sen selvittämiseksi, eroavatko voimavarojen yhteydet koherenssin tunteeseen miesten ja naisten välillä tilastollisesti merkitsevästi. Tutkimustulokset osoittivat lähes kaikkien tutkimukseen valittujen muuttujien olevan yhteydessä koherenssin tunteeseen. Siten mm. koulutuksella, työllisyystilanteella ja ammattiasemalla on merkitystä koherenssin tunteen tason kannalta. Merkittävimmiten koherenssin tunteen tasoa sekä miehillä että naisilla selittäviksi voimavaroiksi kohosivat kuitenkin parisuhteen laatu, sosiaalisen tuen saanti ja siihen tyytyväisyys, työn sisällölliset tekijät sekä lapsuuden oloista erityisesti pelko perheenjäsentä kohtaan. Siten koherenssin tunne teorian kuvaama huono-/hyväosaisuus liittyy ennen kaikkea lähisuhteisiin eli niiden laatuun ja niistä saatuun sosiaaliseen tukeen, työn sisällöllisiin tekijöihin sekä lapsuusajan ongelmiin.</p> <p>Ainoaksi selkeäksi sukupuolieroksi muodostui se, että ilman parisuhdetta elävien miesten koherenssin tunteen taso oli vastaavassa tilanteessa eläviin naisiin verrattuna huomattavan heikko. Selvää näyttöä siitä, että esim. työ merkitsisi enemmän miesten ja/tai perhe ja lapset tai sosiaalinen tuki enemmän naisten koherenssin tunteen kannalta, ei löytynyt. Mittarina koherenssin tunne on Suomen oloissa siis sukupuolineutraali. Lisäksi miesten ja naisten koherenssin tunne oli samalla tasolla, mikä osoittaa, että viime kädessä voimavarat jakaantuvat tasaisesti miesten ja naisten välillä.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>koherenssin tunne</p> <p>voimavarat</p> <p>sukupuoliroolit</p> <p>sukupuolierot</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			